

מן התלמוד

סדר מועד.

מסכת מועד קטן, דף י"א

פתח באבא וסיים במועד! אמר רב שישא בריה דרב אידי: זאת אומרת דברים המותרין במועד אסורים בימי אבלו. רב אשי אמר: לא מיבעיא קאמר: לא מיבעיא בימי אבלו דמדרבנן הוא ושרי, אלא אפילו במועד דאסור מלאכה מדאורייתא, במקום פסידא שרו רבנן.

לא מיבעיא - לא נצרך, אין צורך לומר פסידא - הפסד שרו - התיור

הסבר: התלמוד שואל מדוע המשנה פותחת בעניין שקשור לאבל ומסיימת בדיבור על חול המועד. רב שישא עונה שזה כדי ללמד שגם דברים שמותרים במועד - אסורים באבלות, ואילו רב אשי אמר שזה כדי ללמד שבמקום הפסד מותר לעשות מלאכה גם בחול המועד.

| על המפה

קביוצ לוחמי הגטאות

קביוצ לוחמי הגטאות נמצא בגליל המערבי. הוא נקרא בתחילה "אשר", ולאחר מכן שונה שמו על פי דרישת מקימי היישוב, שהיו קבוצה של ניצולי שואה ולוחמי גטאות ששרדו ועלו לארץ. היישוב הוקם בשנת 1949, ונחנך יום לפני יום השנה השישי למרד גטו ורשה בטקס גדול וחגיגי בו השתתפו גם נציגי ממשלת פולין. בין מקימי היישוב היו יצחק צוקרמן וצביה לובטקין, ממנהיגי המרד. בקיבוץ נבנה בית לוחמי הגטאות, המשמש כמוזיאון לתולדות השואה.

מוזאון יד לילד, לוחמי הגטאות (Wikipedia, י"ש)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

סדר מועד | מסכת מועד קטן, דף י"א- י"ז
פרשת משפטים | כ"א- כ"ז בשבט (23-29 לינואר)

דף י"א: צורכי המועד

בחול המועד מותר להכין דברי מאכל, ולכן מותר לקטוף פירות לצורך אכילה. גם מותר לרכוש בחנות צורכי מאכל.

בחול המועד מותר גם לתקן את המכשירים שמשתמשים בהם להכנת המאכלים או לשמירתם, למשל, מותר לתקן את התנור בו אופים מאכלים ואת המקרר בו שומרים את המאכלים.

אמרו חכמים: בחול המועד מותר לתקן גם חפצים שאינם קשורים לאכילה, אם זקוקים להשתמש בהם בחול המועד. אם נשבר המעקה של המרפסת וצריך לתקן אותו, למשל - מותר לתקן את המעקה. אבל, אסור לתקן אותו בצורה מקצועית, כמו בעל מקצוע. לכן, אין לבנות מעקה מטיט ולבנים כפי שעושים מעקה טוב וקבוע, אלא עושים מעקה מקרשים וענפים, ורק אחרי חול המועד מותר לבנות מעקה קבוע.

דף י"ב: בישולי נוכרים

במסכת עבודה זרה מופיעה תקנת "בישולי נוכרים",

חכמים תיקנו שאסור לאכול מאכל שנוכרי בישל אותו, אפילו אם אגחנו בטוחים שהמאכל הזה כשר ואין בו בשר נבלה או בשר וחלב.

התלמוד מלמדנו שיש תבשילים שמותר לאכול אותם אפילו שנוכרי בישל אותם. התבשילים

האלה הם מאכלים שאפשר לאכול אותם גם כשאננם מבושלים. למשל, אפשר לאכול גזר גם אם אינו מבושל ולכן אם נוכרי בישל גזר מותר לאכול אותו. מדוע? כי מאכל שלא צריך לבשל אותו כדי לאכול אותו, אינו נקרא "מאכל חשוב" וחכמים לא גזרו עליו.

התלמוד מספר שרבי יהודה נשיאה שתה מים שהרתים נוכרי, כי הרי מים ניתן לשותות גם אם לא הורחתו.

דף י"ג: איסור עשיית מלאכה בערב פסח

בערב פסח אין עושים מלאכות מסוימות מחצות היום, מפני ששקשהו מקריבים קורבן פסח, התאסף כל עם ישראל בירושלים, וכבר בערב פסח, מחצות היום, היו מקריבים את קורבן פסח. מפני שהקריבו את קורבן פסח מחצות היום, היו נוהגים מחצות היום כיום טוב, ולא עשו מלאכות מסוימות.

בימינו, לצערנו הרב בית המקדש חרב ואין מקריבים קורבנות, אך נותר האיסור שלא לעשות מלאכות מסוימות בערב פסח.

אילו מלאכות אין עושים?

בדף זה לומדים על שלוש מלאכות:

א. אסור להסתפר.

ב. לחיטים אסור לתפור בגדים.

ג. אסור לכבס בגדים.

חברותא

מתפלפלים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

אדון כהן היה חייב לאדון לוי 2,000 ש"ח, החזר על הלוואה שנתן לו בעבר. כאשר בא אדון לוי לבקש את החוב אמר לו אדון כהן: "אני ממש מתנצל, אבל לצערי ירדתי מנכסיי והפסדתי הרבה כסף. אני יכול להחזיר לך רק 1,000 ש"ח. אדון לוי מתלבט מה לעשות: האם לתבוע את אדון כהן בבית המשפט על כל ההלוואה בסך 2,000 ש"ח, או שיתפשר איתו, ויקבל ממנו לפחות 1,000 ש"ח?

מצד שני:

אדון כהן נמצא במצב כספי לא טוב, ואולי גם אם בית המשפט יפסוק לא יהיה לו מאיפה לשלם. המשפט יכול להימשך הרבה זמן ויהיו עוד הוצאות לעורכי דין. אולי כדאי להתפשר לפחות על 1,000 ש"ח, ולקבל משהו מההלוואה ולא להסתבך במשפט ארוך ובהוצאות נוספות, ובגרימת צער נוסף לאדון כהן.

מצד אחד:

אדון לוי מודה שהוא חייב 2,000 ש"ח, וזה סכום לא קטן, ולכן גם אם זה יקח קצת זמן, אולי הכי נכון וצודק זה לתבוע את אדון כהן בבית המשפט על הסכום הזה, ובית המשפט כבר יכריח אותו לשלם. הלווים צריכים לדעת שהלוואות צריך בסוף להחזיר.

וא...
עיתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתמלמלתם עליה אתם מוזמנים לשחק אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

משפט אייכמן

בשנת 1961 תש"א התקיים בישראל משפטו של אדולף אייכמן, מבכירי השלטון הנאצי שהיה אחראי לביצוע תוכנית "הפתרון הסופי" ולרציחתם של מיליוני יהודים. אייכמן נחטף על ידי המוסד מארגנטינה, שם חי בזהות בדויה, והובא לישראל כדי לעמוד לדין. בראש התביעה עמד היועץ המשפטי לממשלה, גדעון האוזנר. המשפט עורר רגשות עזים בציבור בארץ, וניצולי שואה רבים חשפו לראשונה את סיפוריהם כאשר העידו במהלך המשפט. אייכמן טען להגנתו שרק מילא פקודות והיה בורג קטן במערכת. השופטים משה לנדוי, בנימין הלוי ויצחק רוזה דחו את טענותיו ודנו אותו למוות בתלייה. אייכמן הוצא להורג, גופתו נשרפה ואפרו פוזר בים.

משפט אייכמן. גדעון האוזנר עומד, לשמאלו רוברט סרוואיס. אייכמן יושב בתא הזכויות (Wikipedia, Milli John)

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי? להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר שיעור שבועי עם חומר איכותי?

יש לנו פתרון בשבילכם! 'התלמוד הישראלי' - סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

הסנהדרין

הסנהדרין היה בית הדין הגדול של שבעים ואחד דיינים, שהיה הסמכות התורנית והמשפטית העליונה בתקופת בית שני ואחריו. מקור השם הוא ביוונית, ופירושו "מועצה". מקום מושב הסנהדרין היה בלשכת הגזית שבבית המקדש, ולאחר החורבן גלתה הסנהדרין ליישובים אחרים, עד שהפסיקה להתקיים בעקבות מרד בר כוכבא.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0		
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונות ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם
תחילת העולם (ספירה)															

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

1. מהו האירוע המצויר כאן ומתי הוא התרחש?
2. מיהו האיש מימין ומה היה תפקידו?
3. מיהו האיש שממושקף בתא הזכוכית ומה היה גזר דינו?
4. דגל של איזו מדינה תלוי על התא, ואיך הוא קשור לציור?

ישראל היא מדינה דמוקרטית, שבה כל אזרחי ישראל זכאים לזכויות שוות. זכויות אדם חשובות מאוד, ויש להן חוקים שמגנים אותן. חוקי זכויות האדם הם חלק חשוב מהחוקה הישראלית.

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

מי אני |

1. נולד בלבוב-פולין בשנת 1915, ובגיל 12 עלה ארצה עם משפחתו.
2. היה היועץ המשפטי לממשלה והתובע הראשי במשפט אייכמן.
3. היה חבר כנסת ושר, ויו"ר המועצה הבינלאומית של "יד ושם".

לנאט לנאט

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'תר"ס	5258 ה'תר"ט	4900 ה'תר"ל	4800 ה'תר"מ	4650 ה'תר"ח	4260 ה'תר"פ
2019 שנת תש"פ	2017 שנת תש"ז	1969 שנת תשכ"ט	1967 שנת תשכ"ז	1948 שנת תש"ח	1947 שנת תש"ז	1939 שנת תרצ"ט	1897 שנת תר"ץ	1500 שנת ה'ת"ר	1492 שנת ה'ת"ט	ה'ת"ר	ה'ת"מ	ה'ת"ח	ה'ת"פ

דף י"ד: תספורת וכביסה בחול המועד

בימי חול המועד, לא מסתפרים ולא מכבסים בגדים. בדף זה לומדים, שאפילו לכבס בגדים שצריכים להשתמש בחול המועד – אסור. מדוע? והרי הכיבוס נעשה לכבוד המועד! התלמוד מסביר שאם יהיה מותר לכבס בגדים בחול המועד בשביל חול המועד, יהיו אנשים, שבערב החג יגידו לעצמם: "נכשיו אנחנו עסוקים כל כך, צריכים להכין את כל מאכלי החג, לנקות את הבית – בערב פסח, לבנות סוכה – בערב סוכות, ולכן נשאיר את הכיבוס ואת התספורת לימי חול המועד". **מה יקרה אז? הם יכנסו לחול המועד לא מסופרים, ועם בגדים שאינם מכובסים ואין זה מכבודו של יום טוב. לכן תיקנו חכמים, שאין להסתפר ואין לכבס בגדים בחול המועד, וכך הכל יבואו לחג נקיים ומסופרים פיאות.** התלמוד מלמד אותנו, שמי שיש לו בגד אחד בלבד והבגד התלכלך בחול המועד, מותר לכבס אותו. גם בגדים של תינוקות מכבסים בחול המועד, מפני שהם מרבים ללכלך את בגדיהם.

דף ט"ו: דיני מצורע

מי שיש לו נגע צרעת, צריך ללכת לכוחן ולהראות לו את הנגע. הכוחן בודק אם הנגע הזה הוא צרעת או לא, על פי הסימנים המדויקים של צרעת המתוארים בפרשת "תצריע". אם הכוחן רואה שיש לו צרעת, הוא אומר לו: "טמא אתה", ומיד האיש נהיה טמא בטומאת צרעת. מאותו רגע, הוא צריך לשבת מחוץ לחומת העיר עד שיתרפא מצרעתו, ואם הוא רואה מישהו אחר המתקרב אליו הוא צריך לומר לו: "היזהר, אני טמא. אל תיגע בי". **חז"ל מסבירים, כי המצורע אינו הולך לרפא אלא לכוחן, כדי שכן הוא יבין שהנגע הגיע אליו מפני שעבר עברות קאלו ואחרות, וכדי שהנגע יסור ממנו הוא צריך לשבת לבדו מחוץ לעיר, להזהר על מעשיו ולשפר אותם, ורק אז יתרפא מצרעתו.**

דף ט"ז: כוהן שעובד בבית המקדש בפעם הראשונה

כיצד היו הכוהנים מתכוננים ליום שבו יזכו לעבוד בבית המקדש? איך היו מכשירים אותם לתפקיד? בית דין היה ממנה תלמידי חכמים מיוחדים שילמדו עם הכוהנים את הלכות הקורבנות, למשל, כיצד מקבלים את דם הקורבן, איך מזיז אותו על המזבח, ועוד הלכות רבות. **בגיל עשרים היה הכוהן הולך לבית דין מיוחד של כוהנים, שהיה בבית המקדש, שם בדקו אם הוא כשר לעבודת המקדש ואם קיבלו אותו לעבודה, היה לו אותו יום - יום של חג.** בפעם הראשונה הכוהן הצעיר נכנס לעבוד בשעה שהלויים עמדו ואמרו שירה על הקרבת הקורבנות, מיד הוא רחץ פעם ראשונה את ידיו ואת רגליו מן הכיור שבבית המקדש, ואז ניגש להקריב את הקורבן הראשון בימי חייו. איזה קורבן הוא הקריב? בדף זה לומדים שהוא הביא קורבן מנחה והקריבה בעצמו. קורבן זה נקרא **"מנחת חינוך"**, כי בה הכוהן מתחנך לעבודת המקדש.

דף י"ז: דיני הנזיר

מי שקיבל על עצמו להיות "נזיר", אסור לו לשתות יין ולאכול ענבים, אסור לו להסתפר וגם אינו ראוי להיטמא ממת. כשהסתיימה תקופת הנזירות, היה הנזיר צריך להביא שלושה קורבנות לבית המקדש. **קורבן חטאת, קורבן עולה וקורבן שלמים.** בכל תקופת נזירותו אסור לו לגלח את שערותיו, לשתות יין ולהיטמא ממת, אך מרגע שהביא את קורבנותיו כבר מותר לו לעשות זאת. אחרי שהנזיר הקריב את קורבנותיו, הוא היה פונה לעזרת הנשים שבבית המקדש, שם היה חדר מיוחד שנקרא **"לשכת הנזירים"**. מה היו עושים שם? היו מגלחים את כל השיער של הנזיר ושורפים אותו באש שבה מבשלים את קורבן השלמים שהוא הביא. התלמוד מספר שאפילו שבחול המועד אסור להסתפר, הנזיר מגלח את שערותיו בחול המועד, כדי שלא יתעכב בהקרבת הקורבנות שהוא חייב להקריב.

דבר תורה

פרשת משפטים עוסקת בדיני ממונות ובמחלוקות שבין אנשים שפגעו והזיקו זה לזה. לכאורה מדובר במעבר חד מאוד מהפרשה הקודמת בה קראנו על המעמד המרומם בהר סיני ועד לפרשתנו המתארת סכסוכים המתגלעים בחיי היום יום. אולם, דווקא את הנקודה הזאת בחרה התורה להדגיש כשהיא פתחה את פרשתנו באות "ו" המסמלת חיבור: "ואלה המשפטים". בשונה מדתות אחרות, היהדות חרטה על דגלה שדבר ה' מופיע במעשים הקטנים והפשוטים ובכל שדרות החיים. לכן מיד אחרי מעמד הר סיני באה פרשה המלאה בפרטים הלכתיים הנוגעים למורכבות של החיים בעולם כדי ללמדנו עד כמה מתפלש ומגיע אורו של הקב"ה עד לתחתיות ארץ.

חידה!

זהו את המילים הבאות, שהאותיות שלהן לקוחות מהמילה "מצורע":

1. מחסום
2. אפיק
3. מכשול
4. ענק
5. פיקח

(סולט 'סולט' 'אחז' 'אחז' 'אחז' 'אחז' 'אחז')

שאלות חשובות???

1. האם מותר לתקן מקר בחול המועד?
2. אלו בגדים מותר לכבס בחול המועד?
3. מה היה הקורבן הראשון שהקריב כוהן כשהחל לעבוד במקדש?

בין המתרים נכונה תיעור הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למיל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

